

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

Viite: HE 135/2021 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

KULTA ry kannattaa hallituksen esitystä arpajaislain muuttamiseksi

Tiivistelmä lausunnosta: Kannatamme hallituksen esitystä arpajaislain muuttamiseksi. Rahapelihaittojen vähentäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite. Vastuullisuustoimilla on vaikutuksia rahapelitoiminnan tuottoihin ja sitä kautta edunsaajien rahoitukseen. Tuemme ns. kokonaisuudistusta, jonka yhteydessä on linjattava rahoitustasosta: kulttuuribudjetti prosenttiin valtion budjetista.

Kulttuuribudjetti prosenttiin

Samalla, kun on tärkeää pyrkiä hillitsemään rahapelaamiseen liittyviä haittoja, on huomattava toimien vaikutus rahapelitoiminnan tuottoihin. Nykyinen järjestelmä on tullut tiensä päähän, sillä se aiheuttaa kestäättömän leikkauspaineen kulttuuribudjettiin, vailla kulttuuripoliittista perustetta.

Vuonna 2018 päätetyissä opetus- ja kulttuuriministeriön taide- ja taiteilijapoliittisissa suuntaviivoissa asetettiin tavoitteeksi nostaa kulttuuribudjetti eli opetus- ja kulttuuriministeriön taiteen ja kulttuurin tukemisen pääluokka prosenttiin valtion budjetista. Tämä tavoite kirjattiin myös hallituksen ohjelmaan.

Nyt on syytä päättää ns. Liikasen työryhmän esityksen mukaisesti kokonaisuudistuksesta, jossa Veikkauksen tuotot tuloutetaan jatkossa ns. valtion yleiskatteelliseen budjettiin eli kytkös Veikkauksen ja edunsaajien välillä puretaan. Samalla on asetettava kulttuuribudjetin tavoitetaso prosenttiin valtion budjetista.

Luovista aloista Suomen kasvun veturi

Eurooppalaisittain vertaillen kulttuurilla ja luovilla aloilla on Suomessa merkittävää kasvun varaa. Iso osa tarpeellisista toimista liittyy toki aluekehitykseen suoraan alueilla ja elinkeinopolitiikkaan luovan talouden tiekartan osalta. Kuitenkin ytimessä on taiteilijoiden tekemät luovat sisällöt ja siten kulttuuri- ja taidepolitiikka. Kulttuurin, taiteen ja kulttuuriperinnön muodostama perusta luo pohjan luovalle taloudelle, joka tuo kestävästä kasvusta aineettoman arvonlisän ja merkityksellisen kuluttamisen kautta. Kulttuuriala tukee myös koko palvelualan nousua ja siten elinkeinorakenteemme monipuolistamista ja työllistävää elpymistä koronan jälkeisessä jälleenrakennusajassa.

Yhdenvertaisuus on suomalaisen kulttuuripolitiikan suuri tarina

Suomi on halunnut olla kansakunta muiden joukossa ja pitää yllä kotimaista kulttuuria ja taidetta koko kirjossaan ja huipputasoisena. Pieni väestö ja kielialue tarkoittavat sitä, ettei tämä onnistu ilman julkista rahoitusta. Suomalaisen kulttuuripolitiikan suuri tarina on kuitenkin pyrkimyksessä vähentää eri väestöryhmien välisiä eroja kulttuuri-osallistumisessa. Tässä on varsin hyvin onnistuttu, mutta haasteita vielä on. Jotta kulttuuri kuuluisi kaikille, on jatkossakin huolehdittava kulttuurin ja taiteen alueellista saatavuudesta ja saavutettavuudesta: Jotta myös vähävaraisilla olisi oikeus osallistua maan kulttuurielämään, kaikki tuntisivat olonsa tervetulleeksi, kaikki saisivat välineitä ilmaista itseään ja ymmärtää toisten itseilmaisua ja löytäisivät oman juttunsa. Suuren haasteen tälle asettavat kuntatalouden ennusteet, mutta me kulttuuri- ja taidealalla olemme valmiit kehittymään yhä paremmiksi yhdenvertaisuuden edistäjänä.

14.10. 2021

Rosa Meriläinen

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry